

REGÉLŐ.

PESTEN vasárnap aprilis 6^{kán} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Buday Erzsébet, özv. Kállay Imréné.
 Cserna Rozália, Zeyk Gyuláné.
 Dobsa Johanna, Buday Károlyné.
 Eperjesi magyar asszonyok köre.
 Gulátsy Maria kisassz.
 Horváth Maria kisassz.
 Juhász Ernesztina és Emelka kisassz.
 Kandó Zsófia kisassz.
 Malatinszky Johanna, Polgár Józsefné.
 Miskoltzy Victoria, Baranyi Imréné.
 Nagy Eszther kisassz.
 Török N. grófné, Hollesné assz.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Senegalparti kunyhó

vagy Picard háznépének szenvedései.

(Folytatás.)

Az éj bekövetkeztén a' szél dühe kétszer annyira nevedett, 's a' viz irtózatossá erővel tódult a' hajó aljába; a' szivattyúkat (Pumpen) nem lehetett többé használni, 's a' szerencsétleneknek egyetlen reménységök csak a' tutajra és csónakokra támaszkodott. Noha csupán Picard háznépének asszonyi tagjai tartoztak Schmalz familiáján kívül a' felsőbb rendhez (Etat-Major), még is olly keménységgel viseltettek irántok, hogy őket a' tutajra rendelték, melly tulajdonképpen csak a' katonák, matrózok, 's a' zöld hegyfok gyarmatosai (Colonista) és némelly nemeslelkű tisztek számára, kik nem tartoztak az igazgató 's kapitány kegyencei (Günstling) közé, készítettet. Ezen bánásmódon felháborodván Picard megesküdött, hogy 'ő semmiképpen se

megy familiájával a' rutajra, hanem ha a' csónakokba se veszik-fel őket, inkább a' fregatt tetején kíván maradni. Aggódván az igazgató, hogy majd egykor embertelenségét szemére vehetné a' felsőség, meghagyá, hogy egyik csónakba ők is felvétessenek. Az ez által némiképp megnyugtattott Picard rá vette feleségét 's gyermekeit, hogy alunni menjenek, 's a' következő napi viszontagságok türesére erőt szerezzenek magoknak. Azonban éjféltájban az utasok egyike hozzá jön, 's kérdezi, valljon készen volna-e az elutazásra. Erre midőn Picard felkelne, látja, hogy a' legénységnek nagy része és némelly utasok éppen készülöben voltak, hogy csónakokon a' hajót titkon elhagyják. Ily álnok cselekedet annyival is inkább nyugtalanítá őt, mivel azok közt, kik tudta nélkül akarák a' hajót elhagyni, többen találkoztak, kik neki a' mult estve szentül megígérék, hogy nála és háznépe nélkül csónakra szállni nem fognak.

Schmalz igazgató azonban megjelent a' hajó tetőzetére, hogy a' felzendült indulatúakat megnyugtassa; de a' katonák nem is hallgattak szavára, hanem megesküdtek, hogy válogatás nélkül mindenikre tüzelni fognak, ki a' hajót alattomosan elhagyni igyekeznék. Ezeknek szilárdságuk (Festigkeit) e' pillanatban megmenté a' szerencsétleneket, kiket oltalom nélkül a' legszomorúbb sorsra akartak hagyni; az igazgató vissza mene alvó szobájába (Kajüte) és oda gyűjté össze valamennyi tisztet és utast, melly gyülekezetben innepélyes (feyerlich) esküvel bizonyítá, hogy azokat, kik tutajra szállni fognak, semmi kincsért se hagyja-el, sőt valamennyi hajónak, mig csak a' partra meg nem esik a' kiszállás, együtt kell maradniok, hogy így mindnyájan egy karavánba egyesülhessenek. Picard és háznépe ezen kinyilatkozás által magokat nagyon megnyugtattva érezték, mert nem teheték-fel az igazgató felől ama méltatlanságot, hogy ezen ígérete által őket csak elvakítani akarná.

Néhány órával későbben hajnali három óra tájban mindenkit egy erőszakos recsenés ijeszte-fel álmából; a' kormánylapát ketté tört. Siettek a' tetőzetre, 's a' parancsnokok elhatározzák, hogy hat órakor valamennyin elhagyják a' hajót. Ezen határozás a' legcsudálatosb 's legvigasztalhatlanabb jelenet egyikét, mellyet valaha láthatni, vontamaga után. Képzeljünk csak egy nagyon kevert, a' legkülön-

bőzőbb rendű 's mindenféle korú embersokaságot, melly itt a' nagy tenger közepén arboctfátlan, megrepedezett hajón szemei előtt látja halálát, és mellyben az élethez 's földi vagyonhoz vonzó szeretet a' halállal fenyegető elementumok miatti félelmet még is meggyőzi. A' fősvény csak pénze megmentése felől gondolkodott, 's azt ruhájába varrni sietett; egy másik kétségbe esve hajait szaggatá, mivel lehetetlennek látta tiltott portékákkal (Contrebande) megrakott ládájának megmenthetését, mellyből iszonyú nyereséget reménylett; még egy másik önszeretettel eltelve a' tengerbe hányá asztali ezüst szereit 's minden értékű holmijét; midőn a' tiszték egyike nagy lelkűen nyitá-meg bördőjét (Felleisen), 's abból akárkit, kinek mire szüksége volna, harisnyával, inggel, sapkával 's más e' félékkel kínálta-meg. — A' katonák 's matrózok a' boros hordóknak estek, 's dobzódo ordításuk csak hamar megtompitá a' tenger zsibaját, melly azzal fenyegetődött, hogy valamennyit mély fenekébe fogja nyelni. A' rendetlenség már most a' hajón legmagosb fokot ért; a' részeg katonák nem hallgattak többé tisztjeik parancsára, ezek pedig nem bátorkodtak többé engedetlenségöket megbüntetni.

Hat órákor a' katonáknak egy része, kiknek nyilván megtiltatott fegyvereiknek magokkal vitele, a' tajtékkal fedett tutajra szállittatott; de alig ment negyven legény reá, már is legalább két lábnyi mélységre süllyedett, 's így kéntelenítették, hogy a' hátra levők reá szállítása könnyítették, eleséggel megrakott több hordókat a' tengerbe vetni. Még is képesek voltak száz ötven legényt ezen uszó sirba egymásra halmozni; de ama hatvan matrózok közül, kiknek arra menniek kellett volna, alig léphettek tizen reá. — 4-kén a' kiszállítandók lajstromát is elkészítették, 's kinek kinek elrendelék a' maga helyét; de ezen bölcs végzés semmi tekintetbe se vétetett, 's kiki a' leglehetségesebben gondoskodott ön szabadulása felől. A' sietség, mellyel ama száz ötven boldogtalan a' tutajra hajtaték, volt oka, hogy a' velek adandó kétsült (Zwieback) egészen elfelejtetett. Vetettek ugyan utánok, midőn a' fregatt mellől megindultak, huszon öt fontot egy zsákban, de ez is a' tengerbe esett, és sok vesződséggel halászhatták azt ki.

Már most Schmalz igazgatót igen kényelmesen egy karszékben eresztették-le a' nagy csónakba, mellyben már több eleséges nagy ládák, felesége 's leánya, valamint legked-

vesebb barátjai is valának. Azután még 27 személy ment bele, kik között ügyes evező 24 matróz vala. A' hajó zászló-tartója Estiau által igazgatott sajka 45 utast vett-fel, 's elindult; az egyik csónakba 25 utas vétetett, a' másikba 33, és a' legkisebbikbe csak 10. — Már most majd valamennyi utas, hivatalviselő (Beamter), és tiszt a' hajóra volt szállítva, de Picard háznépe még mindig magyarázhatlan aggódással várta a' szabadulását hozó pillantatot. Tizenhét esztendő's leánya, ki külső kellemeivel 's mind azon szeretetre méltóságával, mellyet csak a' parisi szorgalmas nevelés adhat, hathatóságot (energia) és eltökéltséget tudott egyesíteni, az elsiető csónak tisztjei után kiáltott, hogy vegyék oltalmok alá szülőjét, és testvéreit; 's midőn az igazgatónak csak gyengén terhelt csónakja ismét közelítne a' Medusához, azt gondolá a' leány, hogy az igazgatót felesége és leánya, kik az előtt Sarolta 's az övéji iránt igen barátságosan viseltettek, birták reá, hogy ezeknek is helyt adjon csónakjában; de Lachaumareys, ki még a' fregatton vala, azt mondá a' leálynak, hogy Schmalz familiája eltökéllé, hogy magát a' Picard háznépével terheltetni nem engedi; ellenben az ugy nevezett major-csónak igazgató tisztjének volt megparancsolva, hogy Picard familiáját felvegye: mivel pedig az már a' Medusa mellől elindult, semmi kétséges volt a' szerencsétlen Picardnak, hogy őt 's háznépét magokra hagyják. Picard tehát a' beszélőcsőn (Sprachrohr) a' tiszt után kiáltott, de ez arra nem hallgatván tovább folytatá utját. — Egy pillantat mulva azonban látta, hogy a' legkisebb csónak a' Medusa felé evez. Kérte annak matrózait, hogy vegyék fel őt 's övéit, és vigyék a' majoresónakra, de ezek is vonakodtak. Kétségbe esve tehát puskát ragadott, 's azzal fenyegetődzött, hogy agyon lövi azt, ki a' hajóra szállását, mit eddig kéréseire meg nem engedtek, akadályozni bátorzkodnék. A' matrózok zúgolódtak, de nem mertek tovább ellenkezni, hanem Picardnak kilencz személyből álló háznépét bevették a' kis csónakba. Mindazáltal Picardnak fontos írásaival terhelt ládikáját 's némelly köntöseit, mellyeket örömet mentett volna, a' vízbe dobták, állítván, hogy a' nélkül is mindenre találnak a' nagyobb sajkában, mire szükségök leszen az utra. Picardnak minden egyebe, még némelly kéziratjai is, sok évi vizsgálódásainak gyümölcsei, a' Medusán maradtak, és így sem-

mit se menthetett-meg, mint a' magán, 's övéin volt ruházatot. A' majorsajkának igazgató tisztje, midőn hozzá érték, mindenkép igyekezett magát menteni, hogy Picardnak tudta nélkül hagyta-el a' fregátot, de Picard a' történetekből meggyőződött, hogy tőle örömet meg akartak volna szabadulni; azonban meg is kell vallani, hogy négy kis gyermek, mellyeknek legfiatalabbika még emlőn feküdt, igen terhes toldalék volt amaz emberekre nézve, kik életök fentartása végett mindent kénytelenek voltak kockáztatni.

(Folytatás következik.)

ORSZÁGISMERTETÉS.

Balaton melléke. *(Végzet.)*

2.

Aug. 20-ról.

Édes Antalom! — Megjártam itt mulatásom óta a' nagy hegyek alatt elhintett helységeket is, mellyek ha a' tisztulásnak indult Tapolcza kis városkát kiveszem, semmi csint, semmi szépet se mutatnak. Lakosaik Magyarok, 's többnyire szép alkotásúak; a' viselet kivált a' nőnemé izletes. Augustus 15-én a' Bakonyon keresztül kigyózdó uton Sümeghre utaztam. Megtöbbent mellem, midőn a' temető melletti lejtőn leereszkedém. „Álljunk-meg“ kiálték kocsi-somra, a' sirkert emlékein tévelyegvén szemeim, 's beléptem. Feltalálám tüstént, a' kit keresék; a' felfeszített bal lator előtt alszik. Az Kisfaludynk elszenderült hölgye. Ezen egyszerű felírás: „Szegedi Rozália Kisfaludy Sándorné. Jun. 23. 1832.“ disziti emlékét. Az égre sohajt, porára nyugosztaló béket rebegeve hagyám-el a' Himfyben halhatatlanított nőt, 's a' csinos kis püspöki városba (Sümegh) hajtatték. Nemde kedves Antalom legszebb tisztemet teljesítém akkor, midőn a' nagy költőt meglátogattam. Elmentem hozzá, 's vele töltött másfél órát legszebb pillanatim közé számlálom. Művészi termében idvezlém a' nagy férjfiút könyvei közt; tiszta hódolatomra nyájas viszon-idvezlés sugárzott tűz-szemeiből; szóval, ő engem magyar szivességgel fogadott. Szerény vonakodással szóllott munkájiról, felvilágosítást adva felőlek, mennyire ama kutfőket, mellyekből merité, nem értém. E' teremben látám a' tőle olly igen kedvelt Petrarcát tölgy-repkénnyel koszorúzva függeni, kinek vaocluse-i történetét bámulatos türelemmel mondá-el előttem, hol annak ön kezeivel kőbe vésett verseire is em-

lékezett. Ő ezt barátjától Kazinczytól kapá. — Nyájas istenhezáddal eresztett-el; én pedig, miután a' kopasz dombon még a' többi szomszéd várak közt legépebbet, mellynek homlokán püspöki czimer van kinyomva, meglátogattam, szives, nyájas, vegyes társaság körében — onnét le 's a' kis városkából kirándulék, lelkemben eddig soha nem érzett édes merengést vive Szigligetbe. Te ezen felhevülésem okán ama szép körben fogod nyomozni, mellyel a' várba mentem; ah nem barátom; — ama tudat, hogy láttam azt, kit én nem kevesebbé mint te tiszttelek, szeretek, gyújtá-fel bennem azon örömlángot, melly olly szeliden melengeti keblemet; mert vele lenni 's tőle tanulni földi meny. — A' napokban átesónikáztam Badacsonra, melly vizen mintegy fél órányira van Szigligettől. Milly meglepő innen a' kinézés, le nem irhatom. A' sziklás hegy legfőlén van a' nagy költő szőleje, 's az egyedüli hűs forrás abból csörgedez; alatta a' kápolnának, mellyet emleget, bús düledékei feküsznek a' gyönyörű épületek körében, miknek ő jövő szomorú létképe. — Innét vissza eveztem Szigligetbe, 's még egyszer mint utósó estvémen elmentem azon cserbokros halomra, honnan Gyula a' halálos nyilat kapá, 's hol olly kedvesen mulatának sokszor eszméletim. Lelkem a' multon csügve érzékeny bucsút vevék tőle, és az egész édeni tájtól is, hol röviden de igen sokat éltem; áthajóztam Fonyódnak 's onnét intézetünkbe vissza utazék. Ime édes Antalom gyenge vonásokkal rajzolám-le rövid szünidőmet 's azon vidéket, hol lelkem 's lelked is vele — mert ők egyek — annyi édes élvet lelt. Isten veled!

Pécsről Hidegh Mihály.

J E L E S M O N D Á S.

Örülj élted tavaszában.

Vigadj Kedves! az életnek

Kies kikeletében

Mig még mindenek nevetnek

Reád szépség fényében;

Mert elmúlnak játékaid,

Elsiet kikeleted,

Most még rózsások napjaid,

Most örüljön életed!

K i s J á n o s.

Gondolat-hulladék. A' házasságról lemondani anyi, mint azért nem enni, mert elvesz az étvágy (appetitus).

K ö r ö s y L.

Szerelem lelke a' világnak; ha ez szünnék létezni, elhalna a' világ.
A' szerelem olyan mint a' tavaszi zápor, melly hamar eloszlik 's csak a' földszinét mosta-meg: a' barátság pedig olyan, mint a' nyári halk eső, mellynek allandó 's életadó nedve mélyen lehet.

Matics Imre.

Aphorismák francziából. Az ön szeretet hizelgése leghatalmasabb.

Könnyebb másokon uralkodni, mint mások uralkodását kikerülni.

K. D. M.

K Ö L T É S Z E T.

A' fehér szín.

Némellyek csupán a' kékkel	A' hattyú, a' kedves madár,
Tartnak, mint valódi széppel;	Fehér színnel díszlik is bár,
Mások ismét a' pirosnak	De még szebb a' téj, 's lételünk
Mindent feledve — hódolnak.	Kezdetén általa élünk.
Én a' 'fehért tartom széppnek,	A' fehér, 'szin nem ékes-e
Minden széppnek, minden éknek	A' szép gyöngyön nem becses-e?
Garmadáját benne látom,	Ne tagadd azt, hogy a' 'fehér
'S azért a' fehért imádom.	Tulipán igen sokat ér.
A' szent béke lobogója	Fehér kedvesem arcz-szinje
Magát fehér színnel óvja.	Fehér gyenge kezeckéje
Nem igaz-e, hogy a' kecses	Fehér keble, 's lassún piheg,
Alabastrom fehér, 's becses?	Ót mi kék ölelhetni-meg!
	Ináncsi P a p András.

K Ü L Ö N F É L E.

Siketnémák száma Európában. A' Globe nevű angoly ujság következő felszámolását közli a' siketnémáknak a' többi népességhez képest. Portugaliában 1,950 siketnéma van 3,000,000 lelkek közt; spanyol országban 10,000,000 közt 7,150; francia országban 32,000,000 közt 20,800; olasz országban 20,000,000 közt 13,000; Schweitzban 2,000,000 közt 4,000; német országban 41,223,000 közt 31,657; magyar országban 9,444,000 közt 6,139; német alföldön 2,000,000 közt 3,900; Dániában 1,800,000 közt 1,260; svéd és norvég országban 3,800,000 közt 2,470; europai orosz országban 44,118,000 közt 28,667. — Intézet siket némák neveltetésére és tanítására német országban van 48, francia országban 26, angoly országban 11, Schweitzban 5, orosz országban 2, 's a' többiekben 1.

Véletlen szerencse. Parisban nem régiben egy zsbáros valamelly régi bárson ruhát kezdett felfejteni, mellyet egy kisebb városi színésztől vett; de mennyire volt meglepetve, midőn abban itt ott bevarva 24 darab aranyt XV. Lajosnak képével talált. Gondolhatni a' zsbáros örömét, minthogy a' ruhát csak 10 frankon vette.

Gazdagság francia országban. Francia országban nem kevesebb mint 107 személyek találkoznak, kiknek évenként

100,000 frank jövedelmök van. A' leggazdagabb privat ember két-ségkívül a' Marquis de Stafford. Az ő jövedelme többre mint 7,500,000 frankra megyen, míg de Medina Coeli herczegéi csak 2,875,000-re terjed. A' szegény ember!...

Iszákosok száma Londonban. Az 1832. esztendő elfolyta alatt 25,702 részeg személyt tömlöczöztek; ezek közül 15,411 férjfi 's 10,291 asszony vala. De ide még az egészen fiatalok nincsenek számlálva. Már most számlálja össze az ember azokat is, kiket a' rendőrség nem fogott-be, 's 100,000re minden habozás nélkül teheti az iszákosok számát, kik a' világ legnagyobbik városában ide 's tova tántorognak.

Drága víz. Azaoad sivatagban két embernek emlékét fen tartó két emlék-követ láthatni. Az egyik gazdag kereskedő, a' másik szegény teve-hajcsár volt. A' kereskedő alacson lelkű társától 10,000 aranyért alkudott-ki magának egy ital vizet; de hasztalan. Ezen drága ital nem volt elegendő sem egyiknek, sem a' másiknak életét megtartani, 's mindketten szomjan haltak-meg a' különös alku után.

Nagy konyha. Portugaliában közel Coimbrához valamely mezei kastélyban egy iszonyú nagyságú konyhát lehet látni, melly annál inkább nevezetes, minthogy egy folyó fölé van építve; 's a' szakácsok azon pillanatban foghatnak halat, mellyben arra szükségök van.

Nevezetes thea-társaság. IV-ik Vilmoskoronázásakor Filstone ur, cougletonne-i sebész, társaságot adott, melly 60 asszonyokból állott, mellyeknek összesen 839 gyermekeik voltak; minthogy egyiknek se volt kevesebb gyermeke mint 12. Egyike ezen asszonyoknak, ki már tizenöt magzatokkal dicsekedett, 's a' tizenhatodikat éppen várta, még a' társaság eloszlása előtt örült reménye beteljesedtének láthatásán.

Olcsó világ. Az ismeretes „Komet“ kiadója, uj esztendő óta egy gratis magazint (fíllértárt) ad-ki. Ezzel ugy gondolhatná az ember, az olcsóságnak már legfelsőbb pontja éretett-el; de másként van. Az alatt míg Herlowszohn az említett hirlapot Komet-jához csak pótlásul adja, Parisban egy szabó — mint a' Voleur írja — azt hirdeti, hogy ő mindenkinek fizetés nélkül egész öltözetet készít, ki neki négy vevőt szerez. 'S már most mondja valaki, nem élünk-e olcsó világban!

Hasonszórejtvény.

Nem vagyok én csillag, sem hold, sem fényt ragyogó nap,
'S még is az égen látsz, a' holdat környezi testem;
A' jós, meglátván, essőt ugy mondja jelentek.

Engem tart a' király, bennem van fénye, hatalma;
Emberből állok, 's még sem vagyok ember azonban.
A' ki körömbé jöhet, mondják: „ni ez udvari ember.“

Minden házba' vagyon; városban szűk, tetemessebb
Künn a' falun; sokszor maga a' ház van kebelemben.
Ugy mondják a' régi Magyar bekerítve gyűlölte.

Előbbi rejtvény: Csererejtvény.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.